

Instytut Nauk Społecznych
i Bezpieczeństwa

Transdyscyplinarne Centrum
Badania Problemów Bezpieczeństwa
im. Prof. K. Bogdańskiego

Elementy teorii i praktyki transdyscyplinarnych badań problemów bezpieczeństwa

*Elements of theory and practise of transdisciplinary
studies of security problems*

Tom II

**Bezpieczeństwo i kultura bezpieczeństwa
w teorii, w badaniach naukowych i w praktyce**

Security and security culture in theory, research and practise

Redakcja naukowa
Agnieszka Filipek
Monografie nr 151

Siedlce 2014

Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Pawłowski (AON)
                              płk dr hab. Tadeusz Szczurek (WAT)

Komitet Wydawniczy:

Andrzej Bałandynowicz, Andrzej Barczak, Tadeusz Boruta, Janusz Chruściel,
Beata Galek, Leszek Kania, Jarosław Stanisław Kardas, Rafał Kozak,
Krzysztof Lewandowski, Violetta Machnicka (przewodnicząca) Robert Piętek,
Janina Skrzyczyńska, Stanisław Socha, Andrzej Walendziak, Paweł Żarkowski

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie – elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji – bez zgody posiadacza praw autorskich.

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach,
Siedlce 2014

Monografie nr 151

PL ISSN 2083-4179

Dystrybucja: Wydaw. UPH w Siedlcach
(www.wydawnictwo.uph.edu.pl)

Pracownia Wydawnicza WH UPH w Siedlcach
08-110 Siedlce, ul. Żytnia 39, pok. 2.45, tel. 25 643 18 68
Skład i łamanie: mgr Tomasz Chodowiec, Roman Czech

Redaktor techniczny: mgr Łukasz Ciołek

Wydaw. 1 Format B-5
Ark. wyd. 25,2. Ark. druk. 25,5.

Druk i oprawa: EXPOL Włocławek

Spis treści

Wprowadzenie w problematykę rozważań – Marian Cieślarczyk	7
Lech W. Zacher	
Transformacje kontekstów rozwoju i bezpieczeństwa (wymiar nie tylko europejski)	11
Jerzy Stańczyk	
Kulturowy kontekst formułowania celów związanych z bezpieczeństwem.....	37
Leszek F. Korzeniowski	
Terminologia w naukach o bezpieczeństwie	55
Stanisław Kwiatkowski	
Projektowanie badań problemów bezpieczeństwa. Schemat typowej procedury	77
Brunon Bartz	
Kultura bezpieczeństwa w epoce niepewności	91
Andrzej Pieczywok	
Kultura bezpieczeństwa człowieka i jej zagrożenia	107
Marian Lutostański	
Istota i rola kultury bezpieczeństwa w zarządzaniu bezpieczeństwem narodu i państwa	133
Ryszard Radziejewski	
Kultura bezpieczeństwa a kultura politycznych decydentów	155
Cezary Sochala	
Wybrane aspekty doskonalenia bezpieczeństwa narodowego w Polsce – jako problemy kultury bezpieczeństwa	173
Andrzej Dana	
Normatywny wymiar kultury bezpieczeństwa w działaniach administracyjno-porządkowych Policji	203

Mariusz Wojciszko

Teoretyczno-praktyczne dylematy wokół istoty i zakresu zmian
ustaw o stanach nadzwyczajnych 225

Piotr Łuka

Kultura bezpieczeństwa a skuteczność działań na rzecz zapewniania
bezpieczeństwa 243

Ks. dr Józef Kożuchowski

Miłość i poczucie bezpieczeństwa w ujęciu Josefa Piepera..... 253

Łukasz Ciołek

Kulturowe uwarunkowania bezpieczeństwa ekologicznego Polski
– zarys problematyki 263

Wiesław Czełuściński, Beata Czełuścińska

Rola kultury bezpieczeństwa w procesie kształtowania struktury
bezpieczeństwa i ochrony pracy w Polsce 279

Stanisław Jarmoszko

Status kultury strategicznej w kontekście badania i kreowania kultury
bezpieczeństwa. 289

Andrzej W. Świdorski

Niektóre osobowe uwarunkowania w kształtowaniu kultury
bezpieczeństwa młodzieży. Komunikat z badań..... 309

Agnieszka Filipek

Niektóre tendencje zmian kultury bezpieczeństwa studentów
w pierwszej i w drugiej dekadzie XXI wieku 337

Zbigniew Sabak

Kultura strategiczna – wyznacznik polityki i strategii bezpieczeństwa państwa.....353

Kamila Trochowska

Kulturowy kontekst współczesnego środowiska bezpieczeństwa militarnego 393

Kilka zdań podsumowania 405

Noty o autorach Note about the authors.....407